

VÄRDEBESKRIVNING

Område av riksintresse för naturvård i Dalarnas län

Datum: 2004-01-09

Områdesnummer: NRO 20 113

Områdesnamn: Gyllbergen

Kommun: Borlänge (2081), Ludvika (2085), Gagnef (2026)

Kartblad: 12F NV

Area: 2057 ha, varav 2024 ha land och 33 ha vatten.

Naturgeografisk region: 30a Norrlands vågiga bergkullterräng med mellanboreala skogsområden.

Agrara kulturlandskapsregioner: Södra Norrlands och norra Svealands skogsbygder.

Landskapsformer: Vågig bergkullterräng med relativ höjd över 100 m.

Riksvärde:

Blandmyrkomplex
Skog

Värdeomdöme: Gyllbergen utgör en värdefull skogs-myrrmosaik. Det är ett mycket stort opåverkat höjdområde med myrtyper av en sort som inte förekommer någon annanstans så långt söderut. Områdets vildmarksprägel skapar höga friluftsvärden vilket även ledsystemen bidrar till. Myrmarken spelar en central roll i landskapet och botaniska och zoologiska värden finns, inte minst i Dragbergsgata som är en imponerande förkastningsbrant.

Huvudkriterier: A, B

Stödkriterier: Storlek, mångformighet, naturlighet, kontinuitet, representativitet.

Förutsättningar för bevarande: Bevarandet av våtmarkens värde kräver att områdets hydrologi skyddas mot dränering, vattenreglering, dämning och torvtäkt. Avverkning av sumpskogar, skogar på fastmarksholmar och i kantzonen bör ej utföras.

Säkerställande: Större delen av området är i Gagnef och Borlänge kommuner skyddat som naturreservaten Prästbuan och Gyllbergen med stöd av 7 §, NVL (numera MB 7 kap 4 §). Området är också med stöd av MB 7 kap 28 § till största delen avsatt som Natura 2000-områdena Prästbuan (SE0620230),

Gyllbergen, Ludvika (SE0620139) samt Gyllbergen, Borlänge (SE0620237).

Områdets huvuddrag: Gyllbergsområdet omfattar en höjdplåtå som till större delen ligger över 400 m ö h. Naturen är säregen och omväxlande med vindpinade och snöbrutna träd, myrmarker och bergspartier. Skogen är till stor del grovstammig med gles karaktär, då det ej sörjts för återväxt efter den avverkning som gjordes under 1800-talet. Detta ledde även till att försumpningsmyrar uppstod. Mindre bestånd av opåverkad gammalskog finns.

De enskilda myrarna upptar sällan någon större areal utan ingår i en mosaik av mager skogsmark, kalt berg och ljunghedsliknande partier. Bland myrtyperna är soligena fastmattekärr och backkärr vanligast. Fäbodmyran söder om Dragsjön, myren öster om Lång-Älgsjön samt Lodinmyran är de största öppna myrarna av denna typ. Kring sjöar och tjärnar finns stora mjukmattegungflyn. Mossarna utgörs av mer eller mindre sluttande ostrukturerade rismossar, oftast utan eller med glest trädskikt. Vegetationen är artfattig, men t ex den hotade varglaven finns liksom kambräken och fjälltolta. Djurlivet innehåller några nordliga arter, t ex lavskrika. Området är vildmarksartat.

Geologiskt intressant är en förkastningsbrant, Dragbergsgata. Det är en imponerande bildning med lodräta väggar på ca 10 meters avstånd från varandra och med stora block på botten. I denna fuktiga miljö finns flera sällsynta kryptogamer, bl.a. broktigel, trådbrosklav och doftskinn.

Anmärkningar: VMI-id: 12F9C01. Myrarna är orörda om man bortser från anläggningar för friluftslivet. Området är utpekad som riksintresse även för friluftslivet.

Referenser:

Länsstyrelsen Kopparbergs län, 1990. *Våtmarker i Kopparbergs län*, Miljövårdsenheten 1990:2.

Naturvårdsverket, 1994. *Myrskyddsplan för Sverige*.

Länsstyrelsen i Kopparbergs län, 1988: *Naturvårdsprogram för Kopparbergs län*. N 1988:1.